

Asia: _VN/20396/2020

Valtioneuvoston asetus kunnan maksuosuudesta ja nopean laajakaistayhteyden vähimmäisnopeudesta laajakaistahankkeessa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry kiittää Liikenne- ja viestintäministeriötä mahdollisuudesta antaa lausunto ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Tausta

Asetusluonnos liittyy hallituksen esitykseen laajakaistarakentamisen tuesta (HE 221/2020 vp), jolla mahdollistettaisiin laajakaistarakentamisen tukeminen julkisella rahoituksella. Asetuksella pyritään mahdollistamaan kuntien mahdollisimman laaja osallistuminen laajakaistan tukiohjelmaan määrittämällä kriteerit, jotka huomioivat kunnan taloudellisen kantokyvyn. Lisäksi asetuksella on tarkoitus säätää laajakaistarakentamisen tuesta annettavan lain tarkoittaman laajakaistayhteyden vähimmäisnopeudesta. MTK keskittyy lausunnoissaan jälkimmäiseen asiaan.

Nopean laajakaistan vähimmäisnopeus

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaan toteutetaan EU:n ja LVM:n digi-infrastrategian asettama tavoite vuodelle 2025. Euroopan komission vuodelle 2025 asettamien tavoitteiden mukaan eurooppalaisilla kotitalouksilla niin kaupungeissa kuin maaseudullakin tulee olla mahdollisuus käyttää yhteyksiä, joiden siirtonopeus on vähintään 100 Mbit/s ja joka voidaan kasvattaa yhteen gigabittiin sekunnissa.

Hallituksen parhaillaan eduskunnassa käsiteltävässä olevassa esityksessä laajakaistatukilain tarkoitetuilla nopeilla laajakaistayhteydellä yhteyttä, joka pystyy tarjoamaan edistyksellisen ja tasalaatuisen yhteyden tavanomaisissa ruuhka-aikaolosuhteissa.

MTK katsoo, että asetusluonnoksessa määritetty vähimmäisnopeus, tavanomaisissa ruuhka-aikaolosuhteissa saapuvassa liikenteessä 70 Mbit/s ja

lähtevässä liikenteessä 21 Mbit/s, ei vastaa hallitusohjelman, EU:n tai laajakaistan käyttäjien kasvavien tiedonsiirtotarpeiden edellyttämiä tavoitteita.

Keväällä 2020 lausuntokierroksella ollut luonnos hallituksen esitykseksi edellytti tukikelpoiselta laajakaistayhteydeltä 100 Mbit/s symmetristä yhteyttä. Symmetrisyyden vaatimuksesta, joka on ollut tukikelpoisuuden kriteeri aina vuodesta 2009, on hallituksen esityksessä nyt luovuttu ja korvattu määritelmällä ”edistyksellinen ja tasalaatuinen” yhteys.

Edistyksellisyydellä tarkoitetaan säännöskohtaisissa perusteluissa yhteyttä, joka on toimintavarma ja sen tekniikka riittää pitkälle tulevaisuuteen. Lakiesityksen taustoissa on kuitenkin viitattu selvityksiin, joiden mukaan jopa 57-82 prosenttia kotitalouksista tarvitsisi jo vuonna 2025 rajoittamattomia yli 300 Mbit/s yhteyksiä. Nykyteknologialla tämä käytännössä edellyttää kiinteää laajakaistaa.

Hallituksen esityksen perusteluissa tasalaatuisuudella tarkoitetaan, että verkot tuottavat palveluita erittäin suurella tilaajakohtaisella nopeudella riippumatta palvelun samanaikaisten käyttäjien määrästä. Asetusluonnoksessa nopeusvaatimukset kuitenkin vaihtelevat siten, että ne ovat alemmat ruuhka-aikaolosuhteissa, eli riippuvat samanaikaisten käyttäjien määrästä. Asetusluonnoksen perusteella on pääteltävissä, että hyödynnettäväksi ajateltu teknologia ei tavanomaisissa ruuhka-aikaolosuhteissa kykene tuottamaan huippunopeaa laajakaistayhteyttä, puhumattakaan tilanteesta tavanomaista selkeästi ruuhkaisemmissa olosuhteissa.

MTK:n katsoo, että nykyisestä, 100 Mbit/s symmetrisen laajakaistayhteyden tukikelpoisuusvaatimuksesta ei tule tinkiä laadultaan heikompien yhteyksien

hyväksi.

Hallituksen esityksen perusteluissa on otettu kantaa tukikelpoisuuden yhteysvaatimuksista tinkimiseen lähes täsmälleen samoilla sanoilla kuin keväällä 2020 HE luonnoksessa, jolloin perusteltiin 100 Mbit/s symmetristä häiriötöntä yhteyttä. Alla on hallituksen esityksen perustelutekstiä, jossa muutokset vrt. keväällä esitettyyn HE luonnokseen näkyvät alleviivattuina:

”Nopeusvaatimuksesta tinkiminen ei myöskään edistäisi Suomen laajakaistatavoitteiden saavuttamista. Ehdotetun tukimallin tarkoituksena puolestaan on hallitusohjelman mukaisesti edistää tavoitetta, jonka mukaan kaikilla kotitalouksilla tulisi olla mahdollisuus käyttää vähintään 100

Mbit/s yhteyksiä, joka nopeus olisi voitava kasvattaa yhteen gigabittiin sekunnissa. Nopeiden yhteyksien rakentamisen tukeminen on myös perusteltua tulevaisuuden viestintäyhteystarpeisiin varautumisen kannalta. Näin ollen 100 Mbit/s symmetrisen tasalaatuisen yhteyden vaatimus on perusteltu toteuttamisvaihtoehto verrattuna tukikelpoisen yhteyden määrittelyyn pelkästään laadullisin kriteerein, mikä tarkoittaisi käytännössä tukikelpoisen yhteyden laatu- ja nopeusvaatimuksesta tinkimistä.”

”Julkista tukea ei ole tarkoituksenmukaista kohdentaa sellaisten laajakaistayhteyksien rakentamiseen, jotka ovat joko nyt tai lähitulevaisuudessa markkinaehtoisesti saatavilla tai muuten turvatut.”

MTK:n näkemyksen mukaan lausuttavana oleva asetuserä on selkeästi alemman vähimmäisnopeusvaatimuksen (70 Mbit/s/21 Mbit/s) osalta

ristiriidassa hallituksen esityksen perustelujen kanssa. MTK katsoo, että asetuserästä tulee tältä osin korjata vastaamaan hallituksen esityksen

perustelujen 100 Mbit/s yhteyksivaatimusta ja asetukseen on lisättävä maininta, että nopeus on voitava kasvattaa yhteen gigabittiin sekunnissa.

Selkeyden vuoksi tulisi ilmaista, että nopeusvaatimus koskee sekä tulevaa että lähtevää liikennettä.

Julkisesti osarahoitettavilla laajakaistahankkeilla on ollut tärkeä rooli laajakaistan saatavuuden parantamisessa maaseutumaisilla alueilla. Kiinteän laajakaistan kattavuudessa erityisesti haja-asutusalueilla Suomi sijoittuu EU-maiden vertailussa häntäpäähän. Valtioneuvosto nostaa digitalisaation esille monilla tavoilla tuoreessa selonteossa Suomen kestävä kasvun ohjelma. Keskeisimpänä MTK pitää linjausta, jonka mukaan investoinneilla ja uudistuksilla vauhditetaan laajakaistan saavutettavuutta niillä alueilla, joille se ei markkinaehtoisesti rakennu. Ilman kattavia nopeita verkkoyhteyksiä, ei mitään digitalisaation tavoitteita voida saavuttaa. Digitaalisen eriarvoisuuden vähentämiseksi tarvitaan julkista tukea huippunopeiden laajakaistayhteyksien rakentamiseen myös jatkossa.

Helsingissä joulukuun 2. päivänä 2020

Markus Lassheikki

Kehitysjohdaja

Lasseikki Markus

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK r.y.